
Fra: Camilla Aasen Bøe <camilla.aasen@nordhordland.no>
Sendt: tirsdag 5. september 2017 12.18
Til: Postmottak Radøy
Kopi: offentlighet@presse.no
Emne: KLAGE PÅ AVSLAG OM DOKUMENTINNSYN

KLAGE PÅ AVSLAG OM DOKUMENTINNSYN

Avslag datert: 29.03.2016 (journalført som unnateke frå det offentlege)
Gjelder sak/dokument: 16/4220 - Gbnr 45/10 Manger - riggopplag

Kravet er avslått med henvisning til offentlighetslovens § 13, jf. forvaltningslovens § 13 første ledd punkt 2. Vi vil med dette påklage avslaget.

Lovhjemmelen det vises til gjelder taushetsplikt for "tekniske innretninger og fremgangsmåter samt drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysningen angår».

I Justisdepartementets rettleiar til offentleglova, er taushetsplikten for denne type opplysninger utdypet på s. 84 flg:

"Opplysningar om drifts- eller forretningstilhøve vil omfatte opplysningar som direkte gjeld utøving av næringsverksemd, slik som informasjon om produksjonsmetodar, produkt, kontraktsvilkår, marknadsføringsstrategiar, analyser, prognosar eller strategiar knytt til verksemda(...). Den sentrale avgrensinga av teieplikta ligg i vilkåret om at det må vere av "konkurransemessig betydning" for verksemda at opplysningane blir haldne hemmelege. For at opplysningane skal vere underlagde teieplikt, må det med andre ord kunne føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for verksemda dersom dei blir kjende, anten direkte eller ved at konkurrentar kan utnytte dei (vår utheving). Det avgjerande er om opplysningane etter sin art kan ha slike skadeverknader, og ikkje om den konkrete mottakaren av opplysningane sjølv kan ha nytte av dei. Teieplikta er med andre ord til hinder for at næringsopplysningar som kan ha verknader for konkurransen blir gitt ut til andre, uavhengig av om mottakaren vil eller kan bruke dei i eiga verksemd, gje dei vidare til andre eller gjere noko anna som faktisk medfører fare for tap."

Taushetsplikten forutsetter altså at det er tale om opplysninger som er av konkurransemessig betydning å holde tilbake. Det er altså ikke opp til virksomheten selv å definere hva som er en "forretningshemmelighet". Som eksempel vises det til Fylkesmannens avgjørelse i sak 2010/24674, som gjaldt innsyn i anbud på barnevernstjenester i Oslo kommune: «Fylkesmannen finner at det fremstår som åpenbart at det i de innsendte tilbudene er sladdet i større utstrekning enn det loven gir adgang til. Fylkesmannen finner derfor å måtte oppheve vedtaket og sende saken tilbake til kommunen for ny behandling. Det vises til at kommunen ikke uten nærmere vurdering kan legge den enkelte tilbudderes egne vurderinger til grunn, men må foreta en selvstendig vurdering av hvilke opplysninger som eventuelt kan unntas fra offentlighet. I den grad kommunen er usikker på om opplysninger tilfredsstillir kravene til taushetsplikt for næringsopplysninger må det eventuelt tas kontakt med den aktuelle virksomhet for en nærmere redegjørelse.»

Vi viser også om Fylkesmannens i Oslo og Akershus' vedtak (oktober 2003) i forbindelse med en klage på nektelse av innsyn i Oslo kommunes avtale med Pareto Securities om salg av kommunens aksjer i Hafslund Energi. Fylkesmannen understreker at:

"Avtalen gir opplysninger om hva som skal leveres og til hvilke vilkår. Det er noe annet enn konkurransesensitive opplysninger. Fylkesmannen mener det har offentlig interesse at det gjøres kjent hva som skal leveres og til hvilken pris. Økonomiske konsekvenser av avtalen vil kunne reise nødvendig debatt og kritiske spørsmål undergis videre undersøkelser til beste for fellesskapet som kommunen representerer. Avtalepartnerne har ikke krav på beskyttelse mot en slik kritisk gjennomgang av midler som kommunen disponerer på vegne av skattebetalerne".

Fylkesmannens avgjørelse i sak 2008/5051 som konkluderer med at en forretningsplan for Røstbollen Villmarksgård, ikke er taushetsbelagt. I avgjørelsen heter det blant annet:

"Det er her snakk om en forretningsidé som verken er ny eller revolusjonerende. De mer generelle opplysninger om aktiviteten som ønskes etablert, antas for øvrig nå å være kjent. Dokumentet inneholder likevel en del detaljer og markedsanalyser som må unntas fordi de er av en slik karakter at konkurrenter kan utnytte dem."

Sivilombudsmannen legger også klare føringer for tolkningen av hva som er en forretningshemmelighet i [sak 2008/571](#): «Det er i denne sammenheng grunn til å peke på at formålet med reglene om taushetsplikt ikke har vært å beskytte næringsvirksomhet mot enhver form for konkurranse eller mot offentliggjøring av enhver ubehagelig opplysning for vedkommende bedrift. Mindre sensitive næringsopplysninger vil derfor ikke være underlagt taushetsplikt og vil kunne offentliggjøres i medhold av offentlighetsloven. Så vel offentlighetsprinsippet og hensynet til andre beskyttelsesverdige interesser, herunder allmennhetens behov for innsyn, tilsier at taushetspliktbestemmelsen i forvaltningslovens § 13 nr. 2 ikke må tolkes for vidt.

I denne saken må allmennhetens behov for innsyn tillegges betydelig vekt når det nærmere innhold av taushetspliktsbestemmelsen skal fastlegges. I tillegg til at saken gjelder innsyn i miljøinformasjon, er det tale om bruk av offentlige midler. Innsyn og åpenhet er særlig viktig i slike saker, og offentligheten bør prinsipielt ha innsyn i avtaler som forvaltningen inngår med private om utføring av tjenester for det offentlige, se bl.a. ombudsmannens årsmelding for 2005 side 79 (Somb-2005-7) og 2007 side 36 (Somb-2007-3).

I denne sammenheng er det grunn til å trekke frem Justis- og politidepartementets uttalelse om åpenhet i forarbeidene til den nye offentleglova 19. mai 2006 nr. 16 (som ikke var trådt i kraft på det tidspunkt innsynsbegjæringen ble avgjort). Det fremgår i Ot.prp. nr. 102 (2004-2005) kapittel 9 punkt 9.4 at:

«Departementet meiner at det er behov for auka innsyn i dokument i saker om offentlege innkjøp. Ein høg grad av innsyn i innkjøpsprosessen vil kunne føre til at det ikkje blir teke utanforliggjande omsyn når midlane til det offentlege blir disponert, og dermed motverke korrupsjon og andre uheldige tilhøve.

– Departementet meiner at utvalfleirtalet har lagt for stor vekt på den auka arbeidsbyrda ei utskiljing av opplysningar undergitt teieplikt vil føre til for forvaltningen, og viser til at utvalfleirtalet også i prinsippet ønskte offentlegheit for tilboda. Departementet legg

avgjerande vekt på fordelane ved ein gjennomiktig innkjøpsprosess, slik at både leverandørar, politikarar og ålmenta kan kontrollere at det ikkje blir teke utanforliggjande omsyn, medrekna at korrupsjon eller korrupsjonsliknande forhold ikkje fann stad. Departementet viser også til at det heller ikkje gjeld særlege unntaksreglar for tilbodsdokument i Danmark og Sverige. På denne bakgrunnen er departementet kommet til at også tilboda bør vere offentlege frå det tidspunktet da leverandøren er vald.»

Stortinget stilte seg bak ønsket om større åpenhet i prosessen rundt offentlige anskaffelser. Selv om offentleglova ikke var trådt i kraft på vedtakstidspunktet, må uttalelsene i forarbeidene, særlig i lys av at loven nå er trådt i kraft, tillegges en viss vekt i taushetspliktsspørsmålet.

En forutsetning for taushetsplikt etter loven er derfor at det påvises tungtveiende, nærliggende, konkrete og kontrollerbare forhold, som tilsier at åpenhet i etterkant av anbudsprosessen vil være skadelig for konkurranseforholdene (min utheving)
Jeg viser her også til min uttalelse i årsmeldingen for 2005 side 79 (Somb-2005-7).»

Avslutningsvis vil vi minne om at taushetsplikten gjelder opplysninger og ikke hele dokumenter. Dvs. det er kun disse opplysningene som evt. skal sladdes, ikke hele dokumentet.

På bakgrunn av dette ber vi om at saken behandles på nytt. Dersom avslaget opprettholdes for hele eller deler av dokumentet, ber vi om at klagen oversendes klageinstans, jf. offl. § 32 med kopi til oss. Hvis klageinstans er Kongen i statsråd, ber vi om å bli kontaktet før klagen oversendes slik at vi har muligheten til å vurdere om vi heller vil bringe saken inn til Sivilombudsmannen.

Minner forøvrig om offentlighetslovens § 32, tredje ledd, hvor det fremgår at klager skal behandles «uten ugrunnet opphold».

--

Mvh,
Camilla Aasen Bø
Avisa Nordhordland
47288004